

บทที่ 3

สังคมเมืองอังกฤษและอเมริกัน

เนื่องจากนวนิยายของดิคเกนส์และ ไดรเซอร์กล่าวถึงสภาพความเป็นไป และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมเมืองของอังกฤษและสหรัฐอเมริกาไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นผู้เขียนจึงเห็นสมควรที่จะวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะของสังคม ค่านิยมทัศนคติและพฤติกรรมของผู้คนโดยทั่วไปรวมทั้งบทบาทของชนชั้นในสังคม โดยนารายละเอียดจากนวนิยายของนักเขียนทั้งสองมาเป็นข้อมูล เพื่อสรุปเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างในแต่ละประเด็นระหว่างสังคมเมืองในอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ดังที่ผู้เขียนจะวิเคราะห์ต่อไปนี้

ลักษณะสังคมโดยทั่วไป

ช่วงหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรม เมืองกลายเป็นแหล่งที่ตั้งของ โรงงานอุตสาหกรรม เป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าและการคมนาคม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของสังคมเมือง วิถีชีวิตที่มีรูปแบบที่เรียบง่าย ดำเนินชีวิตและทามาหากินในระหว่างหมู่บ้านที่ห้องและเพื่อนบ้าน ไม่มีเป้าหมายแน่นอน ได้เปลี่ยนไปเป็นลักษณะการค้าเนินชีวิตที่รีบร้อน เร่งด่วน จาเจ แต่มีแบบแผนและเป้าหมายเพื่อผลประโยชน์ของธุรกิจคนหมู่มาก

ดิคเกนส์ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับกิจวัตรของผู้คนในเมืองในนวนิยายของเขาไว้ชัดเจนว่าชีวิตในเมืองเป็นชีวิตที่ต้องต่อสู้ โดยเฉพาะชีวิตของกรรมกรผู้ใช้แรงงานที่ตื่นแต่เช้าตรู่ เร่งรีบไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมจนพลบค่ำจึงได้แยกย้ายกลับบ้านนั้นเป็นชีวิตที่ดำเนินไปอย่างเร่งด่วนและจาเจ ดังที่เขาบรรยายไว้ในนวนิยายเรื่อง Hard Times ความว่า

...people...who all went in and out at the same hours...to do the same work, and to whom every day was the same as yesterday and tomorrow, and every

year the counterpart of the last and the next
(Chapter V, p.65).

เป็นการสะท้อนถึงชีวิตกรรมกรผู้ไม่เคยพบความแปลกใหม่ในชีวิต สิ่งที่เขากระทำ
และประสบอยู่ทุกวัน ทุกเดือน และทุกปีนั้นเหมือนเดิมซ้ำแล้วซ้ำเล่า

เมื่อรูปแบบของสังคมและลักษณะการดำเนินชีวิตเปลี่ยนไป เป้าหมาย
ของผู้คนจึงอยู่ที่การพยายามหยั่งฐานะทางสังคมให้ดีที่สุดให้มากที่สุดเพื่อความ
อยู่รอด ความสัมพันธ์ของคนจึงเห็นห่างไม่สนใจกัน จะใส่ใจเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้อง
กับประโยชน์ตนเท่านั้น ความเยินชาไม่ผูกพัน ไม่เป็นมิตรที่สะท้อนบนใบหน้า
เฉยเมยปราศจากความรู้สึกจึงปรากฏให้เห็นโดยทั่วไป เช่นที่อาร์เธอร์ เคลนแนม
(Arthur Clennam) ตัวละครเอกในเรื่อง Little Dorrit พบว่าใบหน้าของ
ผู้ที่สัญจรไปมาบนท้องถนนหาความเป็นมิตรไม่ได้ (Chapter VIII, p.79)
นวนิยายหลายเรื่องของดิคเกนส์สะท้อนชัดถึงจิตใจของคนเมืองที่ปราศจากความ
เมตตา ดังเช่นใน Dombey and Son ใบหน้าเล็ก ๆ อาบด้วยน้ำตาของ
ฟลอเรนซ์ (Florence) เด็กน้อยที่พลัดหลงจากพี่เลี้ยงยืนเค้างคว้างกลางถนนใน
กรุงลอนดอน กระตุ้นความสงสารให้เกิดขึ้นในใจผู้อ่าน แต่รายละเอียดในนวนิยาย
สะท้อนชัดว่าผู้คนที่มองฟลอเรนซ์ไม่เพียงจะมองอย่างเฉยเมย ยังคิดว่าเธอสร้าง
สถานการณ์เพื่อเรียกร้องความสนใจ¹ หรือในกรณีของเด็กน้อยโอลิเวอร์ใน
Oliver Twist ที่ดิคเกนส์บรรยายภาพหน้าเวทนาไว้ว่า

The sun was rising in all its splendid beauty;
but the light only served to show the boy his own
lonesomeness and desolation, as he sat, with bleeding
feet and covered with dust, upon a cold door-step...
people began passing to and fro. Some few stopped to

¹ Dombey and Son, chapter VI, p. 73.

gaze at Oliver for a moment or two, or turned round to stare at him as they hurried by; but none relieved him, or troubled themselves to inquire how he came there...(Chapter VIII, p.99)

เป็นภาพที่ติดเกนส์บรรยายถึง โอลิเวอร์เด็กน้อยที่หนีออกจากบ้านชาวเออร์เบอร์รี่ (Sowerberry) มาสู่กรุงลอนดอนด้วยสภาพที่อดโรย สกปรกมอมแมม เท่า ทั้งสอง เปรอะ เปื้อนไปด้วยเลือดคละเคล้าคราบฝุ่นละออง โอลิเวอร์ทรุดนั่งที่ พุดบาริมถนนที่ผู้คนต่างสัญจรผ่านไปมาด้วยความรีบร้อน บางคนหยุดมองดูเขาด้วยความสงสัย บ้างก็วกเข้ามาจ้องมอง แต่แล้วก็เดินผ่านไปไม่สนใจถามไถ่ความเป็นมาของเด็กน้อย

เมื่อพิจารณาเนื้อหาในนวนิยายของ ไดรเซอร์ ผู้เขียนพบว่ารายละเอียดที่ไดรเซอร์นำเสนอมีความคล้ายคลึงกันกับของดิคเกนส์โดยเฉพาะในด้านการบรรยายถึงความเคลื่อนไหว ความตื่นตัวของคนเมือง การกระวีกระวาดไปทำงาน เพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้องและความสับสนวุ่นวายในเมืองที่เริ่มตั้งแต่เข้าดรุ์และดำเนินต่อเนื่องจนเย็นค่ำ ยิ่งเมืองใหญ่ความตึกคึกมีชีวิตชีวายิ่งเพิ่มมากขึ้น เช่น ในนครชิคาโกและนครนิวยอร์ก แต่ก็ยังเป็นสังคมที่เคร่งเครียดเพราะผู้คนพะวงอยู่กับการทำเลี้ยงชีพ ไม่มีความผูกพัน รู้สึกแปลกต่อกัน ใบหน้าของคนเมืองจึงไม่มีความเป็นมิตรหลงเหลืออยู่ ดังที่ไดรเซอร์สื่อผ่านเอิร์สต์วูดใน Sister Carrie ไว้ว่า "...He found that it would take a long time to make friends. These people hurried in and out without seeking the pleasures of friendship..."(Chapter XXX, p.277)

ข้อความนี้สะท้อนความรู้สึกของเอิร์สต์วูดเมื่อเดินทางมาถึงนครนิวยอร์กว่า ผู้คนในเมืองต่างไม่สนใจกันและกัน ทุกคนมีแต่ความรีบร้อนและเคร่งเครียด ไม่มีเวลาสังสรรค์หาความสุขกับเพื่อนฝูง ในนวนิยายเรื่องเดียวกันนี้ไดรเซอร์ได้นำเสนอความรู้สึกนี้อีกครั้งหนึ่ง โดยสื่อผ่านความคิดของแคร์รี่เมื่อเดินทางมาถึงนครชิคาโก และพบกับการต้อนรับของพี่สาวที่เธอมีความรู้สึกว่าเป็นไปตามมารยาททางสังคมเท่านั้น

...A lean-faced, rather commonplace woman recognized Carrie on the platform and hurried forward.

" Why, Sister Carrie !" she began, and there was a perfunctory embrace of welcome.

Carrie realized the change of affectional atmosphere at once. Amid all the maze, uproar, and novelty she felt cold reality taking her by hand. No world of light and merriment. No round of amusement. Her sister carried with her most of the grimness of shift and toil (Chapter I, p.15).

ท่ามกลางเสียงอึกทึกครึกโครม ณ ชานชาลาสถานีรถไฟในนครชิคาโก ในนาทีแรกที่แครี่เหยียบย่างลงจากรถไฟเธอก็สัมผัสถึงความเคร่งเครียด ปราศจากความรื่นเริงแจ่มใสของผู้คน แม้ว่าพี่สาวของเธอจะแสดงความยินดีและกอดรัดต้อนรับเธอ แต่เธอก็สัมผัสได้ว่าเป็นการเสแสร้งแก้งงท่ามิใช่จากใจจริง เป็นเพียงการกระทำตามมารยาททางสังคมเท่านั้น

นอกจากรายละเอียดในด้านวิถีชีวิตที่ดำเนินไปอย่างเร่งรีบ จาเจในเมืองดังที่ดิคเกนส์และโดรเซอรันาเสนอ บทบาทของชนชั้นในสังคมก็เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อค่านิยม ทศนคติและปัญหาในสังคม ดังนั้นการวิเคราะห์บทบาทของชนชั้นจะทำให้เห็นสภาพที่แท้จริงของสังคมเมืองในอังกฤษและสังคมเมืองอเมริกันได้ละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น

ในนวนิยายของดิคเกนส์ชนชั้นแรกคือ ชนชั้นสูง ได้แก่พวกขุนนางและเจ้าของที่ดินผู้มั่งคั่ง ซึ่งมีความเป็นอยู่สุขสบายในคฤหาสน์ใหญ่โตในเมือง มีบ้านพักตากอากาศในชนบท แวดล้อมด้วยข้ารับใช้ พรั่งพร้อมด้วยเครื่องอำนวยความสะดวกใช้ชีวิตหรูหราฟุ่มเฟือยในสังคมชั้นสูง เช่น เซอร์เลสเดอว์ เดดล็อก (Sir Leicester Dedlock) ขุนนางสูงศักดิ์ใน Bleak House และตระกูลบาร์นาเคิล (Barnacle) ผู้มั่งคั่งมีอำนาจใน Little Dorrit

ชนชั้นที่สองคือชนชั้นกลาง ได้แก่พวกนายทุนผู้มั่งคั่งร่ำรวยเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจการค้าและอุตสาหกรรม ซึ่งสร้างฐานะตนเองขึ้นมาจนสามารถเบียดแทรกเข้ามามีบทบาท มีอิทธิพลในสังคมแทนพวกขุนนางในบางส่วน สภาพความเป็นอยู่ของชนชั้นนี้จึงสุขสบายและหรูหราพอ ๆ กับชนชั้นสูง เช่น บราวน์โลว์ (Brownlow) สุภาพบุรุษที่ได้รับความนับหน้าถือตาใน Oliver Twist ดอมบี (Dombey) นักธุรกิจเจ้าของกิจการค้าคนสำคัญใน Dombey and Son เรเวนชเวลล์ (Rouncewell) เจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเหล็กกล้า จาร์นด์ส (Jarndyce) เศรษฐีใจบุญ และสมอลวีด (Smallweed) เจ้าของธนาคารใน Bleak House บาวน์เดอร์บี (Boulderby) นักธุรกิจเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมและธนาคารใน Hard Times แคสบี (Casby) เจ้าของบ้านพักคนงาน และเมอร์เดิล (Merdle) นักธุรกิจใจใน Little Dorrit เวนีริง (Veneering) เศรษฐีใหม่ในเรื่อง Our Mutual Friend

ชนชั้นที่สามคือชนชั้นต่ำ ได้แก่กรรมกรซึ่งส่วนใหญ่หาเลี้ยงชีพด้วยการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้แรงงานเข้าแลก มีสภาพความเป็นอยู่แร้นแค้นในบ้านพักสกปรก เช่นกลุ่มกรรมกรที่อยู่ในสลัมเรียกว่า Tom-All-Along's ใน Bleak House หรือในบ้านพักบริเวณ Bleeding Heart Yard ใน Little Dorrit จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ชัดว่าในประเทศอังกฤษนั้น ชาติดระกูลและฐานะเป็นเครื่องชี้บ่งระดับของชนชั้น

สำหรับชนชั้นในนวนิยายของไดรเซอรั่มมีสามระดับ โดยแตกต่างจากของดิคเกนส์ดังนี้ ชนชั้นแรกคือคนรวย ซึ่งมีฐานะความเป็นอยู่สุขสบายหรูหราไม่ต่างจากชนชั้นสูงในอังกฤษ เช่นตระกูลเคน (Kane) เจ้าของกิจการรถบรรทุกและวุฒิสมาชิก จอร์จ ซิลเวสเตอร์ แบรินเดอร์ (George Sylvester Brander) ใน Jennie Gerhardt ชนชั้นที่สองคือชนชั้นกลางซึ่งพยายามสร้างฐานะตนจนกลายเป็นบุคคลสำคัญในสังคมประสบความสำเร็จมีธุรกิจเป็นของตนเอง เช่น แฟรงค์ คูเพอร์วูด (Frank Cowperwood) นักธุรกิจนายหน้าซื้อขายหุ้นใน The Financier และเฮิร์สต์วูดใน Sister Carrie ที่แม้จะมีได้มีธุรกิจเป็นของตนเอง แต่ก็มีตำแหน่งงานสูงเป็นผู้จัดการในธุรกิจบ้านพักของ Fitzgerald and Moy's ชนชั้นที่สามคือกลุ่มกรรมกรที่ทำงานหาเลี้ยงชีพทุกซอกมุมของเมืองที่มีงานให้ทำ เช่น แครี เด็กสาวจากชนบทที่เข้ามาหางานหา

ในเมืองใน Sister Carrie และเจนนี (Jennie) ใน Jennie Gerhardt ลูกสาวคนโตของครอบครัวเกอร์ฮาร์ดท์ (Gerhardt) ที่ต้องหาเลี้ยงครอบครัวโดยเป็นพนักงานทำความสะอาดที่โรงแรมในเมืองโคลัมบัส (Columbus) จึงกล่าวได้ว่าสำหรับสังคมอเมริกันทรัพย์สิน ฐานะทางสังคมและบารมีที่สั่งสมมาเป็นตัวกำหนดระดับชนชั้นในสังคม

จากนวนิยายของนักเขียนทั้งสองผู้เขียนพบว่าแม้ว่าชนชั้นในเมืองจะมีความสามระดับเหมือนกัน แต่ความแตกต่าง ความเหลื่อมล้ำทางชนชั้นของสองประเทศแตกต่างกัน เนื่องจากค่านิยมและทัศนคติบางประการที่ต่างต่างกัน ซึ่งผู้เขียนจะขยายความโดยละเอียดในส่วนที่เป็นบทบาทของชนชั้นในสังคม

ในด้านอาชีพและความยากง่ายในการหางานทำในเมืองนั้น ดังที่ทราบกันดีว่าหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรม เมืองเติบโตก้าวหน้าทุกด้าน อาชีพในเมืองจึงมีมากมาย จากนวนิยายของดิคเกนส์พบว่านอกจากการหางานในโรงงานอุตสาหกรรม อาชีพอื่นที่พบทั่วไปก็คือ เป็นครู เป็นคนรับใช้ เป็นคนงานก่อสร้างตึก อาคาร ถนน และทางรถไฟ และในนวนิยายของโดเรเซอรัก็สะท้อนให้เห็นว่าการหางานในเมืองไม่ใช่เรื่องสุวิสัยถ้ามีความพยายามและไม่เลื่องงาน เมืองมีงานหลายชนิดให้ทำ ไม่ว่าจะเป็นเด็กยกกระบะเบ้า เป็นบ็อยตามโรงแรมและร้านค้า เป็นคนงาน เป็นยาม ในโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ หรือประกอบธุรกิจเล็ก ๆ ส่วนตัว เป็นพ่อค้าหาบเร่ คนขายเนื้อ เป็นคนงานก่อสร้าง ฯลฯ ใน Sister Carrie โดเรเซอรับรรยายไว้ว่า

"...In Chicago the two roads to distinction were politics and trade. In New York the roads were any one of a half-hundred, and each had been diligently pursued by hundreds, so that celebrities were numerous..." (Chapter XXX, p.273)

ข้อความนี้สะท้อนให้เห็นว่ามีวิถีทางอยู่มากมายที่ผู้คนสามารถเลือกมาใช้สร้างตัวให้เป็นคนมีหน้ามีตาในสังคม เมืองจึงเป็นแหล่งแห่งโอกาสที่ผู้คนพากันหลั่งไหลเข้ามาจนทำให้เมืองอังกฤษและสหรัฐอเมริกาเนืองแน่น กลายเป็นสังคมที่มีการทำงาน

รวมกันเป็นระบบไม่หยุดนิ่ง เร่งรีบ คึกคัก แต่ก็เดี๋ยวตายและโอดเดี๋ยว

ค่านิยม ทศนคติและพฤติกรรม

การตื่นตัวด้านอุตสาหกรรม การยึดถือนโยบาย *laissez faire* ที่เน้นการดำเนินธุรกิจการค้าโดยเสรี และอิทธิพลของทฤษฎีดาร์วินที่สนับสนุนการแข่งขันเพราะเชื่อว่าคนที่อดทนและแข็งแรงเท่านั้นคือผู้ชนะและอยู่รอดในสังคม สิ่งดังกล่าวนี้กระตุ้นให้คนอังกฤษและคนอเมริกันหันมาให้ความสำคัญกับสภาพความเป็นอยู่และฐานะทางสังคมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะความเชื่อว่าเงินสามารถซื้อทุกอย่างได้ ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งทางสังคม หน้าทีการงาน ความสะดวกสบาย ความจงรักภักดี และมิตรสหาย ทำให้เงินเป็นวัตถุที่ทุกคนในสังคมเมืองกระหายใคร่ครอบครอง เนื่องจากเห็นว่าเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การมีอำนาจและบทบาทในสังคม ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าค่านิยมของคนก็คือวัตถุนิยมนั่นเอง

รายละเอียดในนวนิยายของดิคเกนส์สะท้อนให้เห็นชัดว่าค่านิยมที่บูชาวัตถุคือเงินเป็นพระเจ้าซ่อนลึกในใจคนส่วนใหญ่ บ้างก็ยอมรับว่าตนตกเป็นทาสของเงินตราอย่างถอนตัวไม่ขึ้น เช่น เมอซีเออร์ริโก ใน Little Dorrit บ้างก็บรารณาอย่างแรงกล้าที่จะเป็นเจ้าของเงินทอง เช่น เบลลา วิลเฟอร์ (Bella Wilfer) ตัวละครเอกหญิง ใน Our Mutual Friend ที่บูชาเงินด้วยเชื่อว่าปัญหาทุกอย่างแก้ได้ด้วยเงิน ดังคำพูดที่เธอได้กล่าวกับครอบครัวของเธอว่า "Those ridiculous points would have been smoothed away by the money, for I love money, and want money - want it dreadfully. I hate to be poor..." (Book I, Chapter IV, p.37)

ด้วยค่านิยมด้านเงินตราที่ครอบงำจิตใจคนอังกฤษส่งผลให้ทัศนคติของคนโดยทั่วไปมีลักษณะที่สามารถกล่าวได้ว่าตัดสินทุกอย่างจากสิ่งที่มองเห็นด้วยตา จากองค์ประกอบภายนอก เช่นความเป็นอยู่และฐานะทางสังคม ซึ่งปรากฏชัดในนวนิยายเรื่อง Our Mutual Friend เรจินัลด์ วิลเฟอร์ (Reginald Wilfer) พ่อของเบลลากล่าวไว้ว่าเงินและทรัพย์สินเป็นหลักประกันที่ดี "...money and

goods are certainly the best of references..."

(Book I, Chapter IV, p.39) ทศนคติของผู้คนจึงโอนเอียงไปด้านชื่นชมคนรวย แต่เมื่อนับต่อคนจน ด้วยค่านิยมที่บูชาเงิน ประกอบกับสังคมเมืองเป็นสังคมที่เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเสรีทำให้ผู้คนมุ่งสร้างฐานะทางสังคมให้มากที่สุด เมื่อมีหนทางหรือโอกาสจึงไม่รอช้าที่จะหยิบฉวยโอกาสที่ก่อให้เกิดประโยชน์ตนทันที ดังนั้นลักษณะของการเอาตัวรอดโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่นจึงปรากฏให้เห็นชัด ดิคเกนส์ได้บรรยายไว้ชัดเจนใน Little Dorrit พฤติกรรมของ เมอซีเออร์ริโกที่ข่มขู่มิสซีสเคลนแนมว่าหากไม่จ่ายเงินตามที่เขาต้องการ ความลับในครอบครัวเคลนแนมจะถูกเปิดเผยและในพฤติกรรมของซาร์ลี เบทส์และดอดเจอร์ใน Oliver Twist ที่โยนความผิดที่ตนก่อให้โอลิเวอร์โดยไม่ละอายใจ ดังกล่าวแล้วในบทที่ 1

นอกจากการเป็นนักฉวยโอกาสแล้ว ทศนคติที่ชื่นชมยกย่องคนรวยที่มากเกินไปทำให้คนเมืองมีพฤติกรรมเป็นคนประจบประแจงจนเห็นได้ชัด โดยเฉพาะพฤติกรรมของเมเจอร์แบกสตอค (Major Bagstock) ตัวละครในนวนิยายเรื่อง Dombey and Son ดังที่ดิคเกนส์บรรยายไว้ว่า

'Dombey,' said the Major. 'I am glad to see you. I'm proud to see you. There are not many men in Europe to whom J. Bagstock would say that - for Josh is blunt. Sir, it's his nature - but Joey B. is proud to see you, Dombey.'

'Major,' returned Mr. Dombey. 'You are very obliging.'

'No, sir,' said the Major. '...But this occasion, being special, is a source of pride to me. By the Lord, sir,' said the Major resolutely, 'It's an honour to me !' (Chapter XX, pp.271-272)

ท่าทางแสดงความยินดีจนออกนอกหน้าและการกล่าวยกย่องให้เกียรติต่อมบีด้วย

คาหวานเกินควรของเมเจอร์แบกสตอคเมื่อพบดอมบีครั้งแรกไม่เพียงดูไม่เป็น
ธรรมชาติยังส่อไปในลักษณะของคนประจบสอพลออย่างเห็นได้ชัด พฤติกรรมของ
เมเจอร์ แบกสตอคเข้าข่ายลักษณะของคนหวานพีชเพื่อหวังผล

นอกเหนือจากการเป็นนักฉวยโอกาส หวานพีชหวังผลแล้ว พฤติกรรมของ
คนเมืองที่พบทั่ว ๆ ไปอีกประการหนึ่งก็คือเป็นนักหลอกลวงซึ่งพบบ่อยครั้งในนวนิยาย
ของดิดเกนส์ ใน Our Mutual Friend มีสเตอร์และมิสซิส แลมเมล
(Lamle) ต่างสร้างสถานการณ์หลอกกันและกันว่าตนร่ำรวย トラบจนแต่งงาน
กันแล้วจึง ได้รู้ฐานะที่แท้จริงของทั้งสองฝ่ายว่าเป็นคนจนเหมือนกัน

เมื่อพิจารณานวนิยายของ ไตรเซอร์ ผู้เขียนพบว่ารายละเอียดที่เขานำ
เสนอส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกับเนื้อหาที่พบในนวนิยายของดิดเกนส์ โดยเฉพาะ
ในประเด็นค่านิยมบูชาวัตถุของคนอเมริกัน ตัวละครในนวนิยายของไตรเซอร์ต่าง
ทะเยอทะยานใฝ่ฝันและพยายามทุกวิถีทางที่จะบรรลุถึงความมั่งคั่งร่ำรวยซึ่งถือเป็น
สุดยอดของความปรารถนา ใน Sister Carrie แครี ตัวละครเอกก็เช่นเดียวกับ
เบลลา วิลเพอร์ ที่รักความร่ำรวยเกลียดกลัวและชิงชังความยากจน "...That
was terrible ! Everything about poverty was terrible..."
(Chapter XXXIV, p.313)

ในประเด็นทัศนคติของคนอเมริกัน นวนิยายของไตรเซอร์สะท้อนให้
เห็นว่าผู้คนส่วนใหญ่ตัดสินใจเพื่อนร่วมสังคมอย่างผิวเผิน ใน Sister Carrie
ไตรเซอร์ให้รายละเอียดที่แสดงว่าแครีค่อนข้างจะขึ้นชมดรูเอต์ (Drouet) คน
เดินตลาดขายสินค้า แต่รังเกียจเพื่อนร่วมงานที่ทำงานในโรงงานสกปรก โดย
บรรยายความในใจของแครีเมื่อเห็นกลุ่มคนที่เธอต้องทำงานร่วมไว้ว่า "...This
place was grimy and low, the girls were careless and
hardened. They must be bad-minded and hearted, she
imagined..." (Chapter III, p.29) การที่แครีด่วนตัดสินใจว่ากลุ่มคนเหล่านี้
เป็นคนเลวเพราะเขาทำงานในสถานที่ขมขื่นไม่โอโงง ไม่เพียงจะสะท้อนถึง
ทัศนคติที่ยกย่องให้เกียรติคนรวย ยังสะท้อนชัดว่าการตัดสินใจเลวเกิดจากการ
พิจารณาอย่างผิวเผิน ฉาบฉวย โดยยึดฐานะทางเศรษฐกิจและตำแหน่งหน้าที่
การทำงานในสังคมเป็นเกณฑ์บ่งชี้

ในด้านพฤติกรรมของคนเมืองที่พบในนวนิยายของ ไตรเซอร์ ผู้เขียน มีความเห็นว่าพฤติกรรมของตัวละครที่ ไตรเซอร์นำเสนอชี้ชัดว่าคนอเมริกันเป็นนัก ฉวยโอกาสเช่นเดียวกัน เช่น แฟรงค์ คูเพอร์วูด ใน The Financier ถือคิดว่า น้ำขึ้นให้รีบตัก ดังนั้นเขาจึงฉวยโอกาสและพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้ธุรกิจ ของเขาเจริญรุ่งเรือง โดยไม่สนใจว่าจะกระทบกระเทือนผู้อื่นหรือไม่ จึงกล่าวได้ ว่าคูเพอร์วูดคือนักฉวยโอกาสคนหนึ่ง นอกจากนั้น ไตรเซอร์ยังสะท้อนพฤติกรรมของ คนอเมริกันที่มีลักษณะหว่านพืชหวังผล ใน Sister Carrie แครียินยอมเป็นผู้หญิง ของดรูเอท์ก็เพื่อความสุสบาย และยอมเป็นภรรยาลับของเฮิร์สต์วูดก็เพื่อความสุ สบายในสังคมเมืองอีกเช่นกัน เมื่อคิดในทางกลับกัน การที่ดรูเอท์และเฮิร์สต์วูด ให้ความช่วยเหลือแครีมาโดยตลอดก็เพราะเขาทั้งสองต่างหวังในตัวแครี ได้ เรือนร่างของเธอเป็นการตอบแทน หรือในกรณีของวุฒิสมาชิกแบรนเดอร์ และ เลสเตอร์ เคน (Lester Kane) ใน Jennie Gerhardt ที่ให้การอุปการะ เงินและครอบครัวก็เพราะหวังในตัวของเงินนี่เช่นกัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าปัจจัย สำคัญที่กำหนดให้คนเมืองมีพฤติกรรมเช่นนี้ เนื่องจากค่านิยมด้านวัตถุและทัศนคติที่ ชื่นชม นิยมยกย่องคนรวยที่พึงสีกในใจ ไม่ว่าจะคนรวยจะอยู่ในสภาพใด การ ปรนนิบัติที่ได้รับก็ยังแตกต่างจากที่คนจนได้รับ ไตรเซอร์ได้สะท้อนภาพความแตกต่าง ที่คนรวยและคนจนได้รับจากเพื่อนร่วมสังคมไว้ชัดเจนในนวนิยายเรื่อง The Financier เมื่อคูเพอร์วูดดำเนินธุรกิจผิดพลาด ต้องถูกจำคุกในข้อหาคดี หนี้สิน ไตรเซอร์บรรยายให้เห็นถึงสภาพห้องขังไว้ว่า

...A shabby prison attendant in a blue uniform, conscious of Cowperwood's superiority because of the room he occupied, laid wood and coal in the grate and started a fire, a later brought him his breakfast, which was anything but prison fare...

(Chapter XLV, p.332)

ข้อความนี้สะท้อนถึงสิทธิพิเศษที่คูเพอร์วูดได้รับ เขามีความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างจะ สุสบาย ภายในห้องขังมีเตาผิงและมีคนนำอาหารมาให้ในขณะที่นักโทษโดย ทั่วไปไม่ได้รับการดูแลเหมือนเขา

จากที่กล่าวมาจะ เห็นได้ชัดว่าค่านิยมและทัศนคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของผู้นคนในสังคม ในขณะที่เดียวกันพฤติกรรมของคนโดยทั่วไปก็ส่งผลให้สังคมเมืองอังกฤษและอเมริกันเป็นสังคมจอมปลอม หว่านพืชหวังผล ขาดความจริงใจ ขาดความเห็นอกเห็นใจกันและกัน

บทบาทของชนชั้นในสังคม

นอกจากการนำเสนอลักษณะสังคมโดยทั่วไปพร้อมทั้งสอดแทรกค่านิยมทัศนคติที่กำหนดพฤติกรรมของผู้นคนในสังคมเมือง ดิคเกนส์และ ไตรเซอร์ยังให้รายละเอียดเกี่ยวกับชนชั้นในสังคม โดยเฉพาะบทบาทของชนชั้นต่อสังคมและความสัมพันธ์ในหมู่ชนชั้นเดียวกันซึ่งช่วยให้เข้าใจความเป็นไปในสังคมอังกฤษและอเมริกันได้ดียิ่งขึ้น

ในด้านบทบาทของชนชั้นต่อสังคม นวนิยายของดิคเกนส์แสดงให้เห็นว่าชนชั้นสูงมีบทบาทสำคัญในด้านการบริหาร การปกครอง เพราะเป็นผู้มีตำแหน่งในสภาขุนนางซึ่งเป็นตำแหน่ง เฉพาะชนชั้นสูงเท่านั้น เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่สืบทอดทางสายเลือด ประกอบกับตำแหน่งในสภาสามัญส่วนใหญ่ยังคงอยู่กับชนชั้นสูง ดังนั้นอำนาจและสิทธิ์สูงสุดในการพิจารณาตัดสินจึงขึ้นอยู่กับชนชั้นสูง สำหรับตัวละครที่เป็นชนชั้นสูงนอกจากเซอร์เลสเตอร์ที่ดิคเกนส์กล่าวถึง ใน Bleak House แล้ว ใน Little Dorrit ดิคเกนส์ยังให้รายละเอียดเกี่ยวกับตระกูลบาร์นาเคิล ตัวละครชนชั้นสูงไว้ชัดเจนว่า

...The Barnacles were a very high family, and a very large family. They were dispersed all over the public offices, and held all sorts of public places. Either the nation was under a load of obligation to the Barnacles, or the Barnacles were under a load of obligation to the nation. It was not quite unanimously settled which; the Barnacles having their opinion, the nation theirs (Book I, Chapter X, p.107).

บาร์นาเคิลเป็นตระกูลผู้ดีมากด้วยวงศ์วานชาติ แต่ละคนล้วนมีตำแหน่งหน้าที่
 การงานสูงส่ง อิทธิพลของตระกูลบาร์นาเคิลแผ่ไปทุกหน่วยงานราชการ กฎเกณฑ์
 และหลักการที่บาร์นาเคิลกำหนดขึ้นคือกฎข้อบังคับที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม ดังนั้นจึง
 กล่าวได้ว่าตระกูลบาร์นาเคิลก็คือภาพจำลองที่ติดเกินความต้องการสะท้อนให้เห็นว่า
 ชนชั้นสูงคือผู้มีอำนาจในสังคม

ในสหรัฐอเมริกา ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ผู้บริหาร
 ประเทศมาจากการเลือกตั้ง นวนิยายของโดเรเซอร์สะท้อนให้เห็นชัดว่า แม้ว่า
 คนอเมริกันทุกคนจะมีสิทธิเท่าเทียมกันในการเลือกผู้แทนและตำแหน่งหน้าที่การงาน
 ด้านการปกครองจะมีใช้ได้มาจากการสืบทอดทางสายโลหิต แต่ตำแหน่งเหล่านี้
 ก็พลัดเปลี่ยนและหมุนเวียนอยู่ในกลุ่มลูกหลานคนรวยที่มีโอกาสทางสังคมมากกว่า
 คนจน เช่นที่โดเรเซอร์บรรยายถึงความเป็นไปทางการเมืองในเมืองฟิลาเดลเฟียที่
 อำนาจตกอยู่ในมือของ จอร์จ ดับเบิลยู สเตเนอร์ (George W. Stener)
 เฮนรี เอ มอลเลนเฮาเออร์ (Henry A. Mollenhauer) มาร์ค ซิมป์สัน
 (Mark Simpson) และเอ็ดเวิร์ด มาเลีย บัทเลอร์ (Edward Malia Butler)
 ผู้เป็นเจ้าของกิจการรับเหมาก่อสร้างทุกรูปแบบที่ไม่เพียงเฉพาะตัวเขาที่เข้ามา
 บทบาทด้านการเมืองและลูกชายทั้งสองคนยังดำเนินตามรอยพ่อด้วย ดังรายละเอียด
 ใน The Financier ที่โดเรเซอร์บรรยายไว้ว่า

...His eldest boy, Owen, was a member of the State
 legislature and a partner in his business affairs.
 His second son, Callum, was a clerk in the city water
 department and an assistant to his father also...
 (Chapter XI, p.65)

รายละเอียดในนวนิยายอีกเรื่องหนึ่งที่สะท้อนชัดถึงอำนาจและสิทธิต่าง ๆ ที่ยังคง
 ตกทอดสืบทอดกันมาถึงลูกหลานในตระกูลเดียวกันก็คือตระกูลเคนที่ยิ่งใหญ่ในทางธุรกิจ
 ใน Jennie Gerhardt

สำหรับชนชั้นกลางในอังกฤษ การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมได้เอื้อ
 ประโยชน์ให้เกิดแก่ชนชั้นนี้มากมาย ประการแรกคือเปิดโอกาสให้พวกนี้สร้างฐานะ

ตนเองจนกลายเป็นคนมั่งคั่งร่ำรวย ได้รับความนับหน้าถือตาซึ่งนำไปสู่การมีบทบาท
 ในด้านการปกครองบ้างแม้ว่าจะประปราย เพราะฐานะที่มั่นคงทางสังคมทำให้
 ชนชั้นกลางมีสิทธิมีตำแหน่งในสภาสามัญ เช่น เรเวนชเวลล์และจาร์นิตส์ใน
Bleak House เมอร์เดลใน Little Dorrit และเวอร์เนียร์ใน
Our Mutual Friend ประการที่สอง ชนชั้นกลางกลายเป็นชนชั้นที่มีบทบาท
 สำคัญยิ่งในด้านการค้า กิจการค้าและอุตสาหกรรมในเมืองลันดงอยู่ในมือของ
 ชนชั้นนี้ทั้งสิ้น เช่น ดอมบีใน Dombey and Son บาน์เดอร์บีใน
Hard Times ประการที่สาม ชนชั้นกลางมีอำนาจและอิทธิพลในการสนับสนุนให้
 ชนชั้นต่ำเข้ารับการศึกษาระดับสูงเท่าที่สมควร เพื่อลบล้างภาพพจน์
 การเอารัดเอาเปรียบชนชั้นต่ำ เช่น การตั้งโรงเรียนชื่อว่า
The Charitable Grinders ใน Dombey and Son ซึ่งดอมบีช่วยให้บิลเลอร์
 (Biler) ลูกชายทุเดิล (Toodle) คนงานเข้าเรียน

ในนวนิยายของ ไตรเซอร์ แม้ว่าไตรเซอร์จะมีได้บรรยายบทบาทของ
 ชนชั้นกลางชัดเจนเท่าดิคเกนส์ แต่กล่าวได้ว่าภายใต้การปกครองระบอบ
 ประชาธิปไตยที่เชื่อในสิทธิและความเสมอภาคของบุคคลได้เอื้อให้ชนชั้นกลางซึ่ง
 ประสบความสำเร็จมั่งคั่งร่ำรวยจากการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมก้าวเข้ามามีบทบาท
 ในสังคมทั้งด้านการเมืองและธุรกิจได้ง่ายยิ่งขึ้น เช่น คูเพอร์วูด ใน
The Financier ที่สร้างตนเองจากคนที่ไม่มียศไรจนกลายเป็นนักธุรกิจคนสำคัญ
 ที่บัทเลอร์ผู้มีตำแหน่งทางการเมืองให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี นอกจากคูเพอร์วูด
 แล้ว บัทเลอร์ก็ได้สร้างตนจากการรับเหมาเก็บขยะจนกลายเป็นเจ้าของกิจการ
 รับเหมาก่อสร้างที่ยิ่งใหญ่และมั่งคั่งร่ำรวย

สำหรับชนชั้นต่ำในอังกฤษหรือที่เรียกว่าคนจนในสหรัฐอเมริกา นั้น จาก
 การศึกษางานเขียนของดิคเกนส์และ ไตรเซอร์พบว่าชนชั้นนี้ไม่มีบทบาทในสังคม
 ไม่ว่าจะเป็นด้านการปกครอง การบริหารหรือด้านใด ๆ ทั้งสิ้น จึงกล่าวได้ว่าใน
 ประเทศอังกฤษ ชนชั้นสูงและชนชั้นกลางมีบทบาทสำคัญในสังคมเช่นเดียวกับคนรวย
 และชนชั้นกลางผู้กุมอำนาจทางสังคมในสหรัฐอเมริกา

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นพบว่าค่านิยมบูชาเงินและทัศนคติ
 ยกย่องให้เกียรติชนชั้นสูงและคนรวยของคนอังกฤษและคนอเมริกัน ก่อให้เกิด

ความแตกต่าง ความเหลื่อมล้ำทางสังคมระหว่างชนชั้นอย่างเห็นได้ชัด สังคมชนชั้นสูงของอังกฤษยังจำกัดเฉพาะชนชั้นสูงผู้เป็นขุนนางหรือลูกหลานซึ่งส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอย่างหรูหราฟุ่มเฟือยไร้จุดหมาย ไม่ยอมทำงานเพราะกลัวจะเสียเกียรติเสียศักดิ์ศรีความเป็นผู้ดีของตน เช่น เฮนรี โกวานใน Little Dorrit ลูกชนชั้นสูงที่คิดว่าตนเป็นนักศิลปิน แต่มิได้ผลิตผลงานใด ๆ หรือยูจีน เรย์เบิร์น (Eugene Wrayburn) ใน Our Mutual Friend ลูกชนชั้นสูงที่ร่ำเรียนวิชากฎหมายตามคำสั่งพ่อ แต่ไม่ประกอบอาชีพ และ เจมส์ ฮาร์ดเฮาส์ (James Harthouse) ชนชั้นสูงที่มีตำแหน่งสำคัญในรัฐสภา แต่มิได้ประกอบอาชีพใด ๆ ท่องเที่ยวไปอย่างเลื่อนลอยไร้สาระใน Hard Times แต่ถ้าเป็นสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองหรือธุรกิจการค้าจะมีชนชั้นกลางปะปนเป็นสมาชิกอยู่บ้าง ซึ่งก็มีใช้เกิดขึ้นเพราะชนชั้นสูงยอมรับในตัวชนชั้นกลาง แต่เป็นเพราะความมั่งคั่งร่ำรวยของชนชั้นกลาง โดยความเป็นจริงแล้วความรู้สึกดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยามชนชั้นกลางหรือเรียกว่าเศรษฐกิจใหม่ซ่อนลึกลงอยู่ในใจของชนชั้นสูงทุกคน เพราะความพึงพอใจกับฐานะและความเยอหยิ่งภาคภูมิใจในฐานันดรของชนชั้นนี้มีมาก ตัวอย่างเช่นใน Little Dorrit มิสซิสโกวาน (Gowan) รู้สึกเดียดฉันท์มินนี่ มีเกิลส์ (Minnie Meagles) ลูกสะใภ้ที่เป็นแค่ชนชั้นกลาง

ในสหรัฐอเมริกา แม้ว่าสภาพความเป็นอยู่ของคนรวยจะคล้ายคลึงกับชนชั้นสูงของอังกฤษ แต่ก็ต่างกันเพราะในขณะที่ชนชั้นสูงปล่อยให้ชีวิตให้ดำเนินไปโดยไม่ไขว่คว้าหรือต่อสู้ คนรวยอเมริกันทุกคนต่างแสวงหาสิ่งที่ดีกว่าเดิมอยู่ทุกขณะ แต่ที่คล้ายคลึงกันก็คือสมาชิกในสังคมคนรวยก็ล้วนแต่เป็นคนรวยด้วยกันทั้งสิ้น แม้ว่าความหยิ่งในศักดิ์ศรีของคนรวยอเมริกันจะไม่รุนแรงและลึกซึ้งเท่าชนชั้นสูงในอังกฤษ แต่ความรู้สึกเดียดฉันท์ผู้ต่ำต้อยกว่าก็ปรากฏชัดในนวนิยายเรื่อง Jennie Gerhardt อาร์ชีบอลด์ เคน (Archibald Kane) กัดกันไม่ต้องการให้เลสเตอร์ ลูกชายตนมีความสัมพันธ์กับหญิงสาวยากจนเช่นเจนนี่ เกอร์ฮาร์ดท์ จึงกล่าวได้ว่าสังคมชนชั้นสูงในอังกฤษและคนรวยในอเมริกาคลายคลึงกัน

สำหรับชนชั้นกลางในอังกฤษและสหรัฐอเมริกาคล้ายคลึงกันในเรื่องที่ต่างก็กระตือรือร้นมุ่งสร้างฐานะให้มั่นคงยิ่งขึ้น อีกทั้งสังคมของชนชั้นกลางทั้งในอังกฤษและอเมริกาก็เปิดกว้าง เฉพาะคนระดับเดียวกัน

ความภาคภูมิใจในฐานะของตนและดูหมิ่นผู้มีฐานะด้อยกว่าตนเห็นได้ชัดในความ
รู้สึกของดอมบี ตัวละครของดิคเกนส์ใน Dombey and Son ที่แม้จะภาคภูมิใจที่
แบกสตอคยกองให้เกียรติน แต่ในใจส่วนลึกดอมบีก็ดูหมิ่นการประจบประแจงที่
ดูเหมือนกับเป็นทาสของแบกสตอคซึ่งเป็นผู้ติดยาก หรือแม้แต่ดรูเอท์ คูเพอร์วูด
และชนชั้นกลางอเมริกัน ตัวละครในนวนิยายของไตรเซอร์เรื่อง

Sister Carrie ต่างก็พอใจจะคบแต่คนระดับเดียวกัน ดูถูกคนต่ำกว่า เช่น
เจ้าของกิจการบาร์กล่าวว่าสถานที่นี้ต้อนรับเฉพาะบรรดาพ่อค้า คนเดินตลาดขาย
ของและผู้ประกอบอาชีพอื่นที่มีฐานะดี แต่งกายดี คนยากจน คนจรจัดห้ามเข้า

" We deal with a very good class of people...merchants,
salesmen, and professionals. It's a well-dressed class.
No bums. We don't allow 'em in the place "

(Chapter XXX, p.276) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าในขณะที่ชนชั้นสูง
ดูถูกชนชั้นกลาง ชนชั้นกลางก็เหยียดหยามชนชั้นต่ำ

เมื่อชนชั้นสูงหรือคนรวยและชนชั้นกลางยินดีที่จะคบหาและหยิบบั้น
ไมตรีจิตให้กลุ่มคนที่มีฐานะระดับเดียวกับตนเท่านั้น ชนชั้นต่ำหรือกรรมกรคนจน
ในอังกฤษและสหรัฐอเมริกาจึงต้องเผชิญกับปัญหานานับการโดยปราศจากการ
เหลียวแลและความเห็นอกเห็นใจ ยิ่งไปกว่านั้นยังถูกชนชั้นสูงและชนชั้นกลาง
แสดงความรังเกียจเดียดฉันท์อย่างเห็นได้ชัด สภาพความเป็นอยู่ของชนชั้นต่ำใน
อังกฤษและสหรัฐอเมริกาจึงแร้นแค้นดังที่ดิคเกนส์ได้บรรยายสภาพที่อยู่ของ
ชนชั้นต่ำบริเวณ Tom-All-Along's ในนวนิยายเรื่อง Bleak House ไว้ว่า

When they came at last to Tom-All-Along's...
Mr. Snagsby passes along the middle of a villainous
street, undrained, unventilated, deep in the black
mud and corrupt water...and reeking with such smells
and sight that he, who has lived in London all his
life, can scarce believe his senses...

(Chapter XXII, p.285)

ข้อความนี้บรรยายภาพที่อยู่อาศัยของคนจนผ่านสายตาของสแนกส์บี (Snagsby) เจ้าหน้าทีรัฐบาลที่ไม่อยากจะเชื่อว่าเป็นเมืองใหญ่เช่นนครลอนดอนจะมีแหล่งสลัมหลงเหลืออยู่ ถนนที่พาดผ่านแหล่งสลัมมีสภาพเลว ชรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ ไม่มีท่อระบายน้ำ เต็มไปด้วยโคลนเลนและน้ำเสียเน่าขังส่งกลิ่นเหม็นฟุ้งกระจายไปทั่ว

นอกจากให้รายละเอียดสภาพที่อยู่อาศัยของชนชั้นต่ำในเมืองแล้ว ดิคเกนส์ยังสะท้อนภาพวิถีชีวิตของกลุ่มคนเหล่านั้นในนวนิยายเรื่อง Little Dorrit โดยเขาบรรยายไว้ว่า

...They was all hard up...uncommon hard up...There was the girls and their mothers a-working at their sewing, or their shoe-binding, or their trimming, or their waistcoat-making, day and night and night and day...There was old people, after working all their lives, going and being shut up in the workhouses, much worse fed and lodged and treated (Book I, Chapter XII, p.144).

ชนชั้นต่ำล้วนมีชีวิตที่แร้นแค้น ล้าปากแสนเข็ญ ทุกชีวิตไม่ว่าจะเป็นชาย หญิง เด็ก หรือคนชราต่างต้องกระเสือกกระสนหาเลี้ยงชีพ เด็ก ๆ และผู้หญิงส่วนใหญ่ที่ชานาญด้านตัดเย็บ ตกแต่งหรือปะชุนเสื้อผ้า รองเท้า ต่างก้มหน้าก้มตาทำงานตลอดวัน ตลอดคืนในโรงงาน กระนั้นค่าจ้างที่ได้รับมาก็ไม่ช่วยให้พวกเขา มีความเป็นอยู่ดีขึ้น

จากเนื้อหาในนวนิยายพบว่าดิคเกนส์ไม่เพียงบรรยายสภาพที่อยู่อาศัย และวิถีชีวิตของชนชั้นต่ำอย่างละเอียดชัดเจน เขายังให้รายละเอียดที่แสดงให้เห็นว่าคนชั้นต่ำในอังกฤษถูกกดขี่และริดรอนเสรีภาพเพื่อผลประโยชน์ของชนชั้นสูง และชนชั้นกลางอย่างเปิดเผย ดังเช่นที่ สตีเวน แบลคพูล (Stephen Blackpool) กรรมกรในโรงงานอุตสาหกรรมใน Hard Times ได้กล่าวกับเจมส์ ฮาร์ดเฮาส์ว่า

...Look how we live, an wheer we live, an in what numbers, an by what chances, an wi' what sameness; and look how the mills is awlus a goin, and how they never works us no nigher to ony dis'ant object - ceptin awlus, Death. Look how you considers of us, an writes of us, an talks of us, an goes up wi' yor deputations to Secretaries o'State's bout us, and how yo are awlus right, and how we are awlus wrong, and never had'n no reason in us sin ever we were born...(Book II, Chapter V, p.180)

ในขณะที่โรงงานเติบโตอย่างไม่หยุดยั้ง แต่สภาพความเป็นอยู่ของพวกชนชั้นต่ำไม่เคยดีขึ้น มีแต่จะเลวลง ไม่เพียงพวกเขาจะไม่มีโอกาสทางสังคม ยังถูกกำหนดให้ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับไปจนตาย และจะถูกกล่าวหาว่าเป็นฝ่ายผิดทุกครั้งหากเกิดเรื่องใด ๆ ขึ้น หรือจะพูดว่าถูกตราหน้ามาตั้งแต่เกิดก็คงไม่ผิด จากข้อความที่คัดลอกมาข้างต้นนี้แม้ว่าบุคคลจะพูดถึงชีวิตที่อับโชคและต่ำต้อยของพวกเขาที่เป็นชนชั้นต่ำอย่างน้อยออกน้อยใจและยอมรับความอับโชคนั้นก็ตาม แต่ก็สะท้อนถึงความอยู่ดีธรรมที่ชนชั้นต่ำได้รับ

ในนวนิยายของ ไดร เซอร์ก็สะท้อนสภาพความเป็นอยู่ของคนจนอย่างละเอียดและชัดเจนเช่นเดียวกับที่ดิดเกนส์นาเสนอ โดยเฉพาะในบทความชื่อ "A Wayplace of the Fallen" เขาบรรยายไว้ว่า

...the nature of the rooms here offered... the air or illusion of cells in an institution or prison that characterized them ! They were really not rooms at all... but cells partitioned or arranged in such a way as to provide the largest amount of renting space and personal supervision...they were not more than five feet in width by eight in length, and contained each a small iron bed, a single chair

... but so little that it could hardly be called a convenience...only there was no sense of privacy, only a sense of being separated and then neglected and irritated (The Color of a Great City , pp.178-179).

สถานที่พักพิงของคนจนโดยทั่วไปมีสภาพเหมือนคุก มีการแบ่งซอยพื้นที่เป็นตอน ๆ ห้องที่อยู่จึงคับแคบ กว้างไม่เกิน 5 ฟุต และยาวไม่เกิน 8 ฟุต ภายในห้องมีเพียงเตียงเหล็กและเก้าอี้อย่างละตัว ทั้งเตียงและเก้าอี้ก็เล็กเสี้ยจนกระทั่งไม่สามารถนั่งและนอนได้อย่างสบาย สภาพห้องไม่เป็นสัดส่วนก่อให้เกิดความหงุดหงิดแก่ผู้อยู่อาศัย

สำหรับวิถีชีวิตของคนจนในสหรัฐอเมริกาที่โดโรเซอรันาเสนอพบว่ามีคามคล้ายคลึงกับภาพชีวิตของชนชั้นด่าในอังกฤษ เนื่องจากมีชีวิตที่ลำบากแร้นแค้น ต้องกระเสือกกระสนดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด ส่วนใหญ่แล้วจะทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่สกปรกและอับชื้นตลอดวัน เช่นที่โดโรเซอรันาได้บรรยายไว้ในบทความชื่อ "Six O'clock" ว่า

...While you and I...have been sitting at our ease this last hour they have been working and where we began at nine they began at seven. They have worked all day, not from seven-thirty until five-thirty or from nine until four, but from seven to six and they are weary...Some have a furtive, hurried look, as though the problem of rent and food and clothing were imexplicable and they were thinking about it all the time...(The Color of a Great City, p:82)

แปลเก็บใจความได้ว่ายามเช้าในขณะที่พวกเรา ๆ ท่าน ๆ ผู้มีความสุขสบายยังคงนั่งพักผ่อนในบ้าน ยังไม่ออกไปทำงาน คนอีกพวกหนึ่งกำลังทำงานอย่างขะมักเขม้น พวกเขาทำงานตั้งแต่เจ็ดโมงเช้าจนถึงหกโมงเย็น ไม่เพียงร่างกายจะเหนื่อยล้าจากการตรากตรำงานหนัก ยังต้องกลุ่มใจกับปัญหาค่าเช่าบ้าน ค่าอาหาร เสื้อผ้า

ที่ยังไม่รู้ว่าจะมีเงินจ่ายหรือไม่ นอกจากนี้ในบทความชื่อ "The Waterfront" ไตรเซอร์ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับความด้อยโอกาสของคนจนในสังคมไว้ว่า

...They are not even possessed of a trade, unless you would call the art of piling boxes and bales under the direction of a foreman a trade. Apparently they have no sense of the sociologic or economic arrangement of life, no comprehension of the position which they occupy in the affairs of the world. They know they are laborers and as such subject to every whim and fancy of their masters. They stand or sit like sheep in droves awaiting the call of opportunity...(The Color of a Great City, p.11)

การพยายามประคับประคองชีวิตที่ลำบากแสนเข็ญของพวกเขาให้อยู่รอดไปวันหนึ่ง ๆ ทำให้คนเหล่านี้ไม่สนใจความเป็นไปในสังคม สิ่งเดียวที่พวกเขารับรู้ก็คือความอยู่ดีธรรมที่ได้รับจากนายจ้าง แม้ว่าพวกเขาจะตระหนักถึงความไม่ชอบธรรมนี้ แต่ก็ไม่สามารถแก้ไข เพียงไฟฟันและรอดอยถึง โอกาสที่ดีกว่าเดิมเท่านั้น

สิ่งเหล่านี้ล้วนสะท้อนถึงความไม่เป็นธรรมในสังคมที่คนจนได้รับ อย่างไรก็ตามกลุ่มคนจนที่มีชีวิตทนทุกข์ในสหรัฐอเมริกาจะมีสภาพความเป็นอยู่ดีกว่าชนชั้นต่ำในอังกฤษ เพราะคนอเมริกันซึ่งเชื่อในความเสมอภาคของบุคคลก็ยิ่งเปิดโอกาสให้คนจนได้ใช้ความสามารถของตนเองในการสร้างฐานะของตนเองได้ ดังเช่น คูเปอร์วูด ใน The Financier ที่ได้สร้างฐานะของตนเองจากไม่มีอะไรเลยขึ้นมาถึงระดับนักธุรกิจที่มั่งคั่ง แสดงให้เห็นแนวโน้มว่าคนจนอเมริกันไม่ได้รับการเหยียดหยามจากคนรวยมากเท่ากับที่ชนชั้นต่ำในอังกฤษได้รับการดูถูกเหยียดหยามจากชนชั้นสูงและชนชั้นกลางผู้เป็นเจ้าของกิจการอุตสาหกรรมที่มั่งคั่งจะกอบโกยผลกำไร อย่างไรก็ตามชนชั้นต่ำผู้ด้อยโอกาสทางสังคมทั้งในอังกฤษและสหรัฐอเมริกาดังก็มีสภาพความเป็นอยู่ที่แร้นแค้นในแหล่งเสื่อมโทรม สิ่งที่ถูกกล่าวมาล้วนสะท้อนภาพความเหลื่อมล้ำทางสังคมระหว่างชนชั้นสูงหรือคนรวย ชนชั้นกลางและชนชั้นต่ำหรือคนจนอย่างเห็นได้ชัด

จากที่กล่าวมาข้างต้นแม้ว่าภาพรวมของสังคมอังกฤษและอเมริกันส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกัน แต่ก็มีบางประเด็นที่แตกต่างกันจนเห็นได้ชัด นั่นคือแนวทางการดำเนินชีวิตของคนอังกฤษและคนอเมริกันต่างกัน ซึ่งผู้เขียนได้เปรียบเทียบความแตกต่างของชีวิตแต่ละชนชั้น สามารถสรุปได้ดังนี้

ในส่วนที่เกี่ยวกับชนชั้นสูงอังกฤษกับคนรวยอเมริกัน นวนิยายของดิคเกนส์และ ไตรเชอร์สะท้อนภาพชีวิตที่สุขสบายและอานาจบทบาททางสังคมของชนชั้นนี้ไว้คล้ายคลึงกันมากจนกล่าวได้ว่าคนกลุ่มนี้คือผู้กุมอำนาจทางการเมืองการปกครอง มีโอกาสทางสังคมมากที่สุด แต่แนวทางชีวิตต่างกันมาก ในขณะที่คนรวยอเมริกันตื่นตัวขวนขวายแสวงหาอยู่ตลอดเวลา ชนชั้นสูงอังกฤษกลับพอใจในสิ่งที่ตนเองครอบครองอยู่ใช้ชีวิตหรูหราฟุ่มเฟือยจนอาจกล่าวได้ว่าเลื่อนลอยไร้สาระ ลูกหลานชนชั้นสูงไม่ยอมลดตัวลงมาทำงานเพราะกลัวเสื่อมเสียเกียรติความเป็นผู้ดี ซึ่งความแตกต่างในข้อนี้อาจเนื่องมาจากตำแหน่งหรือหน้าที่การงานที่ชนชั้นสูงครอบครองอยู่ได้มาจากการสืบสายโลหิต ดังนั้นไม่ว่าจะขวนขวายหรืออยู่นิ่ง ตำแหน่งเหล่านั้นก็ต้องเป็นของตน จึงทำให้ชนชั้นสูงไม่ต่อสู้ หากแต่อำนาจทางการเมืองที่คนรวยอเมริกันครอบครองอยู่ต้องมาจากการเลือกตั้งที่ถือว่าคนอเมริกันทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน จึงเป็นเหตุผลว่าทำไมคนรวยอเมริกันจึงต้องขวนขวายอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากทุกอย่างที่ครอบครองอยู่ไม่แน่นอนว่าจะ เป็นของตนหรือไม่ อาจเปลี่ยนไปอยู่ในมือของคนอื่น จึงจำเป็นต้องต่อสู้ทุกขณะ

สำหรับชนชั้นกลางของทั้งสองประเทศกล่าวได้ว่าแนวทางในการดำเนินชีวิตคล้ายกันคือขวนขวายต่อสู้อยู่ตลอดเวลาเช่นกัน เมื่อพูดถึงชนชั้นต่ำในอังกฤษกับคนจนในสหรัฐอเมริกา ถ้าพิจารณาสภาพความเป็นอยู่ของคนกลุ่มนี้กล่าวได้ว่าเหมือนกันคือมีสภาพความเป็นอยู่ที่ลำบากแร้นแค้น แต่โอกาสทางสังคมของคนจนในอเมริกามีมากกว่า เพราะสังคมอเมริกันเปิดกว้างให้ทุกคนแข่งขันกันได้ หากใครสามารถเอาชนะอุปสรรคจนขึ้นมายืนหยัดอยู่ได้ก็จะได้รับการยอมรับในสังคมต่อไป สาเหตุที่ชนชั้นต่ำในอังกฤษตกต่ำมากขึ้นทุกวันมิใช่มาจากการก้มหน้าก้มตาหาเลี้ยงชีพจนไม่ใส่ใจกับสภาพรอบข้าง แต่เนื่องจากกฎรัตนและถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพทุกด้านโดยชนชั้นสูงและชนชั้นกลาง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าชนชั้นต่ำคือผู้ด้อยโอกาสทางสังคม แม้ว่าจะต่อสู้สักเพียงใดก็ไม่อาจเอาชนะข้อจำกัดนั้นได้ ซึ่งก็คือเหตุผลว่าเหตุใดชนชั้นต่ำในอังกฤษจึงต้องดำเนินชีวิตไปตามข้อบังคับของ

สังคมที่กำหนดขึ้นโดยชนชั้นสูงและชนชั้นกลาง ในสังคมแบบศักดินาของอังกฤษ กลุ่มชนชั้นสูงที่ทอดอาลัยหรือไม่ต่อสู้ก็ยังคงดำรงอยู่ได้ แต่คนอเมริกันทุกชนชั้นที่ทอดอาลัยจะถูกกลบเกลื่อนและสูญหายไป ในสังคม ตัวอย่างคนที่หยิ่งในศักดิ์ศรีไม่ยอมทำงานต่ำกว่าที่เคยทำและพ่ายแพ้ล้มเหลวในชีวิตที่เห็นได้ชัดก็คือ เฮิร์สทวูด ที่พ่ายสุดถึงกับฆ่าตัวตายเพราะทนเห็นความตกต่ำของตัวเองไม่ได้ ต่างกับชัชชนะที่แคร์ได้รับจากการดิ้นรนเอาชนะอุปสรรค เธอกลายเป็นนางละครที่มีชื่อเสียงเช่นเดียวกับคูเปอร์วูด ที่ได้เต้าจากลูกจ้างในกิจการธุรกิจจนกลายเป็นนักธุรกิจชื่อดัง

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าสังคมเมืองอังกฤษและอเมริกันเป็นสังคมที่บูชาเงินเป็นพระเจ้า เพราะเชื่อว่าความสุขและความสำเร็จของคนวัดกันได้ด้วยเงินตรา เป็นสังคมที่บูชาความหรูหราฟุ่มเฟือยทางวัตถุ แต่เสื่อมโทรมตกต่ำทางจิตใจ ผู้คนมุ่งแข่งขันจัดจ้องฉกฉวยโอกาส ขาดความเห็นอกเห็นใจกันและกัน ซ้ำเติมผู้พลาดหลัง เหยียบย่ำคนตกต่ำเพราะถือว่าธุรกิจคือธุรกิจ อย่างไรก็ตามสิ่งที่ผู้เขียนได้กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบการนำเสนอภาพสังคมเมืองของนักเขียนทั้งสองว่าเหมือนหรือแตกต่างกันเท่านั้น ผู้เขียนจะวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวคิดเรื่องเมืองของนักเขียนทั้งสองในบทต่อไป ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างของเมืองในแนวคิดของนักเขียนทั้งสองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น